

ಯುಟ್ರಿಕ್ಯೂಲೇರಿಯ ಸಿರಾಲಿಯಾ

ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದಲ್ಲೂ 'ಕೀಟ ಭಕ್ಷಕ' ಸಸ್ಯಗಳು!

ಡ್ರಾಸಿರಾ ಬರ್ಮಾನಿ

■ ಕೆ.ಎಂ.ಸಂತೋಷ್‌ಕುಮಾರ್

ಹಸಿರುಚ್ಚಿ ವನರಾಶಿ. ಚಿಗುರೆಲೆಯ ಬಳಕು, ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳ, ಮಕರಂದ ಹೀರಲು ರೋಂಕರಿಸುವ ದುಂಬಿಗಳು, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ನಾದ, ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಹಾರಾಟ.....ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸೊಬಗಿನ, ಚಿಲುವಿನ ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದ ಕಾಡು ಯಾರ ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಮೋಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ? ಕಾಡು ಅದೆಷ್ಟು ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತನ್ನೊಡಲೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ತೆರೆದಿಟ್ಟಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ, ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು!

ಬಯಲುಸೀಮೆ ತುಮಕೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸನಿಹದಲ್ಲೇ ಇರುವ ನಿಸರ್ಗದ ಖನಿ ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಭಕ್ಷಕ ಹುಲಿ ಇದೆಯೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಸುದ್ದಿ ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ತರ್ಕಗಳು, ವಾದಗಳು ಮುಂದುವರಿದೇ ಇವೆ. ಹುಲಿಯಾ ಮಾತ್ರ ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮಾಂಸ (ಕೀಟ) ಮೆಲ್ಲುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಪತ್ತೆಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಚಿತ್ತವನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆದಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಸ್ಯ ತಜ್ಞರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾದ ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗದತ್ತ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಡ್ರಾಸಿರಾ ಜಾತಿಯ ಡ್ರಾಸಿರಾ ಬರ್ಮಾನಿ, ಡ್ರಾಸಿರಾ ಇಂಡಿಕಾ ಹಾಗೂ ಬ್ಲಾಡರ್‌ವರ್ಫ ಜಾತಿಯ ಯುಟ್ರಿಕ್ಯೂಲೇರಿಯಾ ಆರಿಯಾ, ಯುಟ್ರಿಕ್ಯೂಲೇರಿಯ ಸಿರಾಲಿಯಾ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಭೇದದ ಕೀಟಾಹಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. 'ಡ್ರಾಸಿರಾ ಬರ್ಮಾನಿ' ದಶಕದ ಹಿಂದೆಯೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಮೂರು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತುಮಕೂರಿನ ವನ್ಯ ಜೀವಿ ಜಾಗೃತಿ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಸ್ಯಜಗತ್ತಿನ ಕುತೂಹಲದ ಖನಿಯಾದ ಈ ಸಸ್ಯಗಳ 'ಆಹಾರ ಬೇಟೆ'ಯ ಹಿಂದಿರುವ ನಿಗೂಢತೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಕಿಣ್ವಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸುವ ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ಕೀಟ ಬೇಟೆಗಾಗಿಯೇ 'ಗೋಸುಂಬೆ'ಯಂತೆ ವಿವಿಧ ರೂಪ, ಆಹಾರ, ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಕೀಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ದೇಹಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ

ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಡ್ರಾಸಿರಾ (ಇಬ್ಬನಿ) ಸಸ್ಯದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಟು ಅಂಟಾದ ಸಿಂಹ ದ್ರವ ಹೊಂದಿರುವ ಕೂದಲೀನಾಕಾರದ ರಚನೆಗಳು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಸೌಂದರ್ಯ ಅಥವಾ ರುಚಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೀಟಗಳು ಜೀವತೆರುತ್ತವೆ.

ಬ್ಲಾಡರ್‌ವರ್ಫ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಚೀಲದಾಕಾರದ ನೀರು ಗುಳ್ಳೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೋನಿನಂತಹ ಬಾಗಿಲು ಇರುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇರುವ, ಮಿಡತೆಗಳಂತಹ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೀಟಗಳು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋದರೆ ಸತ್ತವೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೋನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಿದ್ದ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಪುನಾ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸ್ಯದವೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಾವಿನ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕಂತೆಯೇ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಜಲಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಸ್ತೇಸಿಯಾ ಎಂದರೆ ಬ್ಲಾಡರ್‌ವರ್ಫ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಆಹಾರ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ತನ್ನತ್ತ ಬಂದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಜೀರ್ಣಗ್ರಂಥಿಗಳಿಂದ ಕಿಣ್ವಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ, ಕೀಟಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವು ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೀರು ಹರಿಯುವ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇವು ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯಗಳು. ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುವುದೇ ಇವುಗಳ ಆಹಾರ ಕ್ರಮ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಪ್ರವಾಸ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಜನರ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ, ಬಿಸಾಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಬಣ್ಣ, ರಾಸಾಯನಿಕ, ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ಅತಿಯಾದ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಕನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯಿಂದಾಗಿ ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೀಟಾಹಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿಗೆ ತಲುಪಿವೆ. ಅಪರೂಪದ ಮತ್ತು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲಸ ತುರ್ತು ಆಗಬೇಕಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಜಾಗೃತಿ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಿ.ವಿ.ಗುಂಡಪ್ಪ.